

МАКЕДОНИЈА не излезе единъ пътъ презъ седмицата, въ Сжоботъ.

Царя придворителъ за години 4 били меджидиста, а за шести мѣсяца 2 и половина както въ Цариградъ така и на всякъде по азисъ.

Единъ листъ има 2 гроша.

Листа не освободени отъ пощенскѣ платъ и паричани за вѣстника не сдружени съ придворителъ не съ приемникъ.

Всяко переклане и изискане, за вѣсно съ отпуща на Македония, ще съ отпуща въ исключително до редактора и издателя П. Р. СЛАВЕЙКОВА.

МАКЕДОНИЈА

Листъ за политикъ и книжевность.

ИЗДАВАЕМЪ

Българ. Благодѣтелно Братство подарява още едно годишно течеие отъ Македония за селото Гюбелъ (въ Мала-Азия), Килисийск. епархия.

— Пегова милостъ А-ръ Паисий Милочевичъ въ Тулча подарява и тѣмъ годишнъ течеие отъ Македония. Македония и тѣмъ течеие отъ Печенія, които оставя на рисиоложеніе то ни да настанатъ за испращаніе дитѣ виежда на съ нуждо.

— Тѣмъ милостъ Господа Братія Теодоровъ въ Тулча подарява и тѣмъ годишнъ течеие отъ Македония, които назначаватъ да съ испращаніе оге за испитъ мѣста и. е. Жерана, Ичера, Градецъ, Мидевъ и Кануница.

— Друго едно родолюбиво лице подарява три годишнъ течеие отъ Македония, които като оставя на рисиоложеніе то ни да настанатъ за испращаніе дитѣ виежда на съ нуждо, ний ги назначаватъ: 1 за селото Милочевъ въ Одринск. епархия; 1 за Доган-Хисаръ въ Маронийск. епархия и 1 за Узун-Кюприя, Праксийск. епархия.

— И милостъ Г-нъ И. Хр. Дригълевъ въ Тулча подарява едно годишно течеие отъ Македония за джеско-то училище на св. Николаевск. магалъ въ ожестовоно си Армаво.

Извѣстіе.

Министръ годишнъ извѣстие прѣзъ листъ ви че опрѣдѣлява 50 ц. желтица награда по опогова отъ напѣти учени, които събере и напѣти въ разстояние на четири години, всичкиятъ народни предания, пословици, поговорки, гатанки и приказки, съ исторически, археологически и критически издирания и изследованія. До днесъ нѣматъ отъ напѣти учени не съ обиди на призоваванія ми.

Мже да нѣмъ съ видъ този трудъ огроменъ, въиешно-то разстояние твърдѣ кратко и награда малка. За това напѣти да раздѣлятъ тѣзи напѣти народни словесность на части:

1. Частъ да съдържава всичкиятъ народни предания, пословици, поговорки, гатанки и приказки съ исторически, археологически, и критически издирания и изследованія на България които живѣтъ въ собственія България.

2. Частъ да съдържава народни-тъ предания и пр. на Тракийск. България.

3. Частъ да съдържава всичкиятъ народни предания и пр. на Македонск. България.

За всяка една частъ опрѣдѣлява по 40 ц. желтица награда; а разстояние въ които ще съ събере и напѣти всяка една частъ, прѣдлага въ бже най-много седежъ години отъ 1871.

Тулча 12 Марта 1871.

Д. Н. Милочевичъ.

Какъ да вършимъ напредъ.

И другъ пътъ сѣмъ говорихъ, и казвамъ че за да можемъ да вършимъ напредъ — само чрезъ науката можемъ най-лесно да тръгнемъ, и да вървимъ въ правий пътъ, който ни води къмъ свѣтлината, която е гурляла съ благотворителнѣтъ си зари европийскитъ народи както и задъ Атлантическия брягъ сѣмъ Американци. Съ тѣзи небесни дѣщерѣ — науката съ гордибѣтъ, поменѣтъ народи защото тя нѣмъ е открила средства съ които отъ дѣнь на дѣнь сѣмъ обогатяватъ, познаватъ своето прѣдприѣтаніе и задѣтътъ сѣмъ въ върхъ напредъ! — Сѣдѣтъта или резултатъ отъ небесниятъ даръ, науката съ голѣми, и опѣти народи които при-

гартатъ правъ-тъ и истиннѣ-тъ наукъ биватъ първи въ свѣтътъ и заповѣдаватъ надъ другѣтъ, защото е природно тѣмъ да бже.

За да сѣмъ губимъ вече въ тѣмни-натъ и незнаеніе трѣба да сѣмъ распространява науката между нашитъ народъ т. е. да сѣмъ умножаватъ училищата които сѣмъ неотмѣнитъ водители на всякой народъ. Но за да сѣмъ распространя науката трѣба да имамъ средствата чрезъ които да сѣмъ распространява — трѣба да сѣмъ богати, а то ще може трѣба да гледамы какъ да сѣмъ развивамъ и материали т. е. вѣществено.

Ако малко сѣмъ поозрѣемъ около насъ ний ще видимъ че сѣмъ останали на дѣръ отъ всички народи и народи между които живѣемъ и сѣмъ въ епошѣ. У насъ почти всичко сѣмъ днесъ както е било и при дѣла Адама. Ний сѣмъ нищо не сѣмъ сѣмъ погнѣмили за да обогатимъ състояние си и да бжеимъ итакъ по-благосостоятели и колкото повече да сѣмъ развивамъ както вѣществено тѣмъ и нравствено.

За да сѣмъ развивамъ вѣществено иска сѣмъ да бжеимъ не само дѣтелими и прѣгана но и постоянни въ занѣтията, сѣмъ и всякой отъ насъ да гледа да отговори на призованіе и длѣжността сѣмъ, и да сѣмъ старае отъ дѣнь на дѣнь отъ часъ на часъ за улучшеніе си, т. е. какъ да стане по-добъръ — по то не ще може да гледа всякой само за своитъ частенъ интересъ, и да сѣмъ обалае отъ еготиъ, което не е освѣтъ безумна и побрякана економиѣ.

Ний трѣба по Божіе прѣдприѣтаніе да живѣемъ дружествено и единъ другому да помагамъ. Искатъ да кажемъ, че е нужно да земемъ за примѣръ другѣтъ народи и да съставимъ дружества, та тѣмъ да сѣмъ обогатимъ материали. Но за жалость, между нашитъ народъ чувството за съдружествено работаніе още не сѣмъ развило, или ако пѣтъ и да сѣмъ основавали търговски дружества, но тѣмъ скоро сѣмъ и пропадали! На споредъ положеніе на нашето мѣсто въ Балканскитъ полуостровъ ний трѣба да стоимъ на първо мѣсто по-богатство, трѣба казвамъ, защото съставимъ най-много численното население.

Отечеството нѣмъ е надарено отъ природата съ всичкиятъ потребни условия за обогатѣваніе, но ний още незнаемъ, какъ да обработваме напѣтиятъ майкѣ — земѣтъ — и да нѣмъ награждава за трудоветъ нѣмъ; както знаемъ да сѣмъ работили дѣтъ ний нѣмъ искамы да работимъ и ний и тѣмъ и да сѣмъ остане на всегда и полѣти въковъ....

Отечеството нѣмъ е опасно отъ голѣмѣтъ и старъ р. Дунавъ, отъ Черно отъ Бѣзото и отъ Синето или Ядринското море, които даватъ най-големѣтъ лесниѣ за вършеніе и распространѣние на търговѣтъ, но ний мислимъ че нама не е дадено да сѣмъ търговци, а само гледамы на пѣмскитъ и пр. дружества, които изнѣтъ джобовѣтъ сѣмъ сѣмъ нийтъ потъ; и пр. тѣмъ купуватъ отъ нашитъ произведѣния всичко сураво и за малкъ цѣмъ, а после като ги изработятъ продаватъ нѣмъ ги 100 лѣти по-скоро.....

За да сѣмъ обогатимъ прочее трѣба онова што нѣмъ е нужно сами да го произведемъ, защото: колкото повече сами произвеждамы, толкова по-малко ще бже нужди чуждитъ произведѣния, и толкова по-малко ще бже добуванъ капиталъ въ рѣкъ. — Това е азбука на индустриѣтъ.

Колкото сѣмъ останали назадъ въ всяко отношеніе толкова по-малко трѣба да работимъ, и въ велико прѣдприѣтаніе братскѣ да сѣмъ съставимъ и да сѣмъ помагамъ взаимно. Трѣба да сѣмъ постарѣемъ да въсправимъ подимѣтъ сѣмъ търгоми, а то-

ва ний най-скоро и бжемо можемъ достигнѣтъ само чрезъ съдружествено работаніе. Всички трѣба да гледамы на интересѣтъ на другото кѣто на собственитъ сѣмъ, защото сѣмъ едно цѣло семейство и синоне на единъ истъ майкѣ. — Българѣмъ. — Какъ захвѣмъ да работимъ съдружествено тогѣтъ ще прѣстане да владѣе голѣмата скудость отъ земѣне-даване между насъ, и по-малко ще сѣмъ чие: нѣмъ алѣмъ-веримъ. — А какъ ще има, кѣто по цѣлъ дѣнь съ крѣтосаны рѣкъ сѣмътъ по бакалницѣтъ, и нищо не работимъ а чакѣмъ да продадемъ за пѣтъ пари маслини, и за паръ тамакъ че да спечелимъ! — Братія, сега настѣва врѣмѣ за работаніе, защото до сега сѣмъ били силѣмъ отъ невѣжеството и не сѣмъ могли да работимъ, но и нужди не сѣмъ имали; отъ сега обаче ако не работимъ, кѣто истински патриоти за собственитъ сѣмъ интересъ, то ще бжемъ 'лоши сѣдѣтели. Трѣба съгласно и задружно да работимъ, ако искамы да вървимъ напредъ!

Толкозъ въ кратко за вѣществено развитие. Сега иска кажемъ двѣ рѣчи и за нравствено развитие, което е свързано съ вѣществено. Моралното или нравствено развитие сѣмъ бжеда челоука и прави го да познае своето прѣдприѣтаніе. — А глѣмъ сѣмъ добива то? — Въспитаніе сѣмъ добива отъ майкѣтъ и отъ училището.

Какъ трѣба да сѣмъ въспитаватъ дѣцата за да бжемъ полезни за отечеството сѣмъ, говоримъ сѣмъ много напѣти, и ний сѣмъ занимаемъ тѣмъ 'важнѣтъ точка, а ще кажемъ, че за нашето напредѣние по-трѣба сѣмъ училищата, въ които да сѣмъ въспитаватъ младѣтъ Българчета, а не да ходимъ по чужди мѣста за наукъ, което стара и много тежко и много скѣпо, а не и толкозъ полезно....

.... Ето какво казва Тишеръ за училищата: "Люде (хора) безъ училища, сѣмъ, каквото птица безъ крила, които не умѣмъ да вълетѣтъ, или рыбы, които не могатъ да плувайтъ". А Кантъ казва: "Челоука само посредствомъ въспитаніе то става челоука". Отъ тѣзи хубави редове лесно сѣмъ вижда, че училищата сѣмъ животъ, и трѣба да сѣмъ умножаваме между насъ, защото чрезъ тѣмъ ще сѣмъ знаемъ длѣжностѣтъ сѣмъ и правий пътъ.

За сега трѣба да сѣмъ основатъ въ отечеството нѣмъ такѣмъ заведенія които сѣмъ необходимо нужди: а то сѣмъ: основни или взаимни училища, въ които трѣба да сѣмъ прѣдава по единъ методъ най-узелителнѣтъ и възумителнѣтъ, защото тѣмъ е коренѣтъ. Да имамъ учители, които да сѣмъ добро запознати съ педагогѣтъ, за който ето що казва Минелетъ: Педогогѣтъ е парца на всичкиятъ държавѣ; отъ пѣмното състояние зависи да бжемъ хората Ангели или дѣволѣ.... А Адамъ Смитъ казва: "Доброто въспитаніе е най-успѣшна-та държавна економѣ, за незнаеніе-то сѣмъ единъ народъ най-скоро и-мѣца".

Откакъ имамъ такѣмъ взаимни училища трѣба нѣмъ да огнемъ поне въ по-главни-тъ градове по единъ гимназиѣтъ и три четири богословски училища, въ които да сѣмъ въспитаватъ бжемъ-тъ народни учители и свѣщенници, защото: ученото духовенство е едно отъ най-големѣтъ средства, чрезъ което може да сѣмъ свѣсти и напѣтиятъ народъ и по-скоро и по-лесно. После това да сѣмъ основно едно Педагогическо училище за учители — и едно Земледѣлческо училище, въ което да учимъ какъ да работимъ земѣтъ, и какъ да отхрѣпѣмъ животни-тъ, кои-то нѣмъ е далъ Богъ за узеленіе, и които съставляватъ главниятъ помѣтъ на напѣти-тъ Българе. — И още много трѣба въ....

За всичко това трѣба да работимъ

Подписка-та на спомоществованіе-та става въ Цариградъ, въ Исаакѣето на епископа, отатаръ Одувъ Капѣтъ въ бжемъ-дѣлѣнѣтъ № 68, а по азисъ при опрѣденіи-тъ напѣти, които отговарятъ за епископа-то.

Статїи и писма за общеползны работи въспитаватъ сѣмъ безъ платъ, сѣмъ само да сѣмъ сподѣмъ съ върни подписи. За частни извѣстїи плаща сѣмъ по гр. 2 за реда

На настоятелнѣтъ сѣмъ услѣва по пет на сто отъ цѣмътъ на спомоществованіе-та кама съберѣтъ отъ тѣмъ спомоществованіи на горѣ и ги издѣлѣмъ.

сперично, и да жертвуваме, защото ний на единъ народъ не сѣмъ дошли назѣтъ други народи да нѣмъ основатъ училища и пр. Нищо друго освѣтъ пожертвования за ученіе, защото то е което ще ний отворѣ очѣ-тъ, то е което ще ний докора желаемото благосостояніе.

Върху това трѣба ний-много да обжеме вниманіе и народниѣтъ нѣмъ съборъ и да турѣ пѣмъ въ дѣйствиѣ по-скоро....

Трѣба да сѣмъ покажемъ способни и чое сме прѣдѣдени на науката подъ сѣмъ-то цар. на П. В. С. Аб. Азиса. (Io. Ap.)

Пакъ нѣщо за свѣщенството.

За да върши пѣмъкъ единъ работѣ, трѣба да е вникнатъ добръ въ нѣмъ, да е разбралъ добръ сичкитъ и сѣдѣствїа, тогѣмъ ще може той да сѣмъ върши както сѣмъ пада, тогѣмъ ще може да некара отъ нѣмъ плодѣтъ, за който сѣмъ издѣмъ.

Нашити народни прѣдставители, които сѣмъ днесъ въ Цариградъ, опѣмъ-мощеніе отъ народѣтъ за да изработѣтъ Уставъ за управленіе на черкѣтъ нѣмъ, истина че не сѣмъ нѣмъкъ неучени хора, които да не сѣмъ разбралѣ върхѣтъ на свѣтловитъ работи, или сѣмъ хора избрани въ наукѣ, съ разумъ, съ прави познания, и тѣмъ сѣмъ можѣ да извършатъ добръ работѣтъ, които сѣмъ зели върху сѣмъ. И при сичко тѣмъ, пакъ не ще да е изпѣмъно, мислѣмъ, ако да нѣмъ напѣтише пѣмъкъ по нѣщо отъ онова, що сѣмъ касае до работѣтъ нѣмъ, на и да нѣмъ расправи (правата) за нѣмъ нѣщо, които тѣмъ при сичкитъ сѣмъ наука и разумность, кѣто не сѣмъ въззали въ пѣмъкъ работи, нито сѣмъ имѣли опѣмъно сѣмъ тѣмъ за да можѣтъ да ги познаватъ отъ близу, никакво понятие неимѣтъ отъ тѣмъ, а тѣмъ сѣмъ работи, които нѣмъ най-много трѣба въ сегѣ, които сѣмътъ да съчинѣмъ Уставъ за единъ токо голѣмъ Черкѣвъ.

Сѣмъ дѣнь го споменуваме, и сегѣ пакъ щѣмъ речемъ, че нашето свѣщенство е въ много доле състояние на днешне врѣмѣ. Наше-то свѣщенство е достигнѣло да сѣмъ подготвено съ него кѣто сѣмъ най-долше съсловіе въ челоуцеството, и кѣто съсловіе което не знае на какѣмъ цѣлъ служѣ. А защо бже тѣмъ тѣмъ? Да ли свѣщенството е непотрѣбно нѣщо за единъ народъ, а то сѣмъ е важнѣмъ крадѣнѣщата помежду нѣмъ за да го развращава? Не ще да е тѣмъ: защото азъ сѣмъ моятъ сѣмъ умъ видѣмъ чѣмъ свѣщенство е потребно на сѣмъ единъ народъ, и само единъ цѣмъ сѣмъ дѣмъ нѣмътъ таково нѣщо по-мѣжду сѣмъ. По що трѣба да сѣмъ слушаемъ моятъ сѣмъ умъ? Не видѣмъ ли чѣмъ самѣтъ Господъ Исусъ Христосъ е парадѣтъ това таинство още въ животѣтъ сѣмъ? Свѣщенството не е за вътѣрѣтъ поставеніе помежду кой да е народъ, ами е поставено съ единъ много высокъ цѣлъ. А защо е то (т. е. нашето) таково, какво-то е днесъ, това ще разпрѣмѣтъ на какъ защо е.

Владѣмъ до днесъ (на и днесъ) по умѣнѣние отъ Грѣцкѣтъ патрирѣмъ, по нѣмъ е работѣ-та да изпълняватъ Божествено-то Евангеліе, и да извършватъ онова, което нѣмъ самѣтъ Спасителѣтъ повѣлѣтъ, нѣмъ работѣта нѣмъ е свѣдѣтъ напѣмъ. Работѣта нѣмъ е, да сѣмъ показватъ прѣдъ свѣтътъ единъ отъ други по-великоуцѣтъ и блѣскави и да бжемъ неспѣмъни господа на челоуцеството. А за да сѣмъ увеличимъ голѣмѣството и за да го неспѣмъчѣтъ пѣмъ рѣмъ-тъ сѣмъ трѣба нѣмъ да нѣмътъ много пари. За тѣмъ тѣмъ най-главнѣта нѣмъ работѣ е да гледаемъ пари да събиратъ. А за да можѣтъ да събиратъ повечко този мотѣтъ, тѣмъ зѣмѣтъ и видѣтъ чѣмъ трѣба народѣтъ, когато тѣмъ владѣмътъ, колко-то сѣмъ може да бже по-прѣстѣ и

Принудени смо да припомним сега на друго поле, на попришето на силлогизмътъ.

Исповъдаме, че това ний го правимъ твърдъ неохотно. Тяа обяснѣ или си влидъ твърдъ задушителна и ний съ благодарение бжхмъ ѣх оставили на други-тъ, ако да бѣше работата само за насъ. Само за да покажемъ нечаяността на *Македонцѣ* и въ други случаи и думи, ний си позволяваме да ся явимъ на това поле, *Ако* челофѣкъ десно ся хлѣзва и пада въ соизмъ, както ни показва и члена, за когото ще говоримъ.

Въ *Разсужденіята* си *връхъ Устава* въ-
стъпихъ *Правосъ* осжда *в. Македонія* за тога,
ѣто тя смѣла да говори за народниѣ раби-
ти, когато тѣзи работи ся случавали или прѣ-
да да ся случать, и ѣто проповѣдала своигѣ
мнѣния и мнѣніята на една партиѣ ужъ съ вѣ-
рѣніе да расположи увереть къмъ тѣзи мнѣ-
нія. Накъсо: *Македонія* ся обвинява защо-то
говорила, защото прѣдставляла мнѣния-та на од-
на часть отъ Българскій народъ и защо-то
испънявала свое-то назначеніе да говори за
общитъ работи и да ги прѣдставлява въ си-
чунѣтъ нигъ фазы и отъ своиѣ точки на зрѣніе-
то да ги обсъжда.

Като последен членъ отъ таймъ омазъмъ за *Правд* партіймъ, азъ ще спъ позволѣмъ да попы-
таемъ: какво ще остане отъ вѣстничи-тъ, што
мѣ отнемемъ разглежданѣсто на дневниѣ въ-
просы и оцѣнѣниѣто нмъ по избѣзѣниѣ пачада ?
Какво ще остане въ вѣстника, когато му оу-
гнетемъ жиѣниѣта ? Да осаждаме еднѣ вѣстничѣ
за кривѣиѣ му жиѣниѣ, това азъ разбирамъ ;
но да го осажда зашто да има жиѣниѣ, това
никога не ще разберѣмъ. нѣ азъ, ни никой освѣнъ
разсудливыйтъ писателъ на рассужденѣиѣта.

Смѣло тѣмъ не разбирамымъ и нѣмъ обвиненію, ажно единѣмъ вѣстникѣмъ да говори за единѣмъ работѣ, която еще не са е случила. Назначенію на вѣстникѣтъ обрѣти и таѣмъ дажностъ: да простъщать общо-то мнѣніе перху сички-тъ общественны вѣзросы, бѣти тѣмъ поддигати, или съ ва рѣш да ся поддигати. Вѣстника не чоже да чика да ся извѣрнати работѣ-тъ, те не тогава да ги обсѣжа. Той или не ги прѣварѣтъ свои-тъ обсѣжданія, или ще ги при-дружѣ. Кога ся мнѣе вѣрно, и бесполезно и глупово о да ся говори.

Колкото до бълбжикътъ, че Македония прѣд-
ставя житиелта на единъ партійкъ, за това о сра-
ботно да се говори. Днесъ и нълви-тѣ лтъца

знають, що єдиний вистинник не може да пред-
ставляє мнїня-та и цїль народѣ, зашто у
цїльй народѣ нїма єдно мнїня, кєвогє нїма
и єдини интереси и єдиныи стремлєнїя. Онзи
вистинник прочєе когєто претендирє до пред-
стави мнїїла на цїль народѣ, той не прили-
ча на ишо, но ся опира на єдини начада и
была бєсцєтєнь, кєтє *Право*. Ако лї рвємє,
че обинєсїтє на *Право* ся отнєсє на *мєло-*
числєностѣ-тж на партїїж-тж, и тогєво пакъ
щє мє кажємє, чо тєя партїя не є такєня ма-
ка, кєвогє їм мєслїтє *Разсуджєнїє*тє. Тє є
зачитєлно по многєчислєнєя отъ онїкѣ, коїж-
то представлява *Право* и кєтє ся опира на
старїїж-тж.

Свободата на мисълта и джелезостта на изъстигания да обождават обществените работи смя да толкова явява и нужни, колкото и свободата да живее. Туй не можеш да скрийш и от провинциалното око на *Рале-жиденита*. Но тайк причиня *Право* съ изи-ва и казва по надолу, че *Македония* не е ви-новна въ това, дто си искава *убъждени-та* по обществените-тъ въпроси, а въ това дто ги искава по единъ *непочтенъ начинъ* и дто поражавя провинциите-тъ си изъ *пущикъ*. И за доказателство на това *непочтенство* приво-ждатъ са явкои думи, които *Македония* е пи-рничала ерщичу коменейк-тъ и които споредъ *Право* съ страшно несправедливи, защото не были точенъ силлогизъм! Ето дъ о голѣма-та вина на *Македоний*; ери причината на глѣва на спичикъ хора съ *здрави народни чувства*!

Страшны-тъ думы, на конто Македоніѣ
станяла достойна за обѣздо, съ сѣдующы-
тъ: еди нощ хора крыжѣ задни мысли.

Защото тѣзи думи сѣ изричани и отъ мѣ-
сто, то и на мене падаѣтъ обвиненіята на *Право*,
пада сѣ и на мене прочее да отговарямъ. *Прав*-
о сѣ служи съ душѣтъ и ги хвърля прѣвъ очи-
тъ на читатели-тъ, като голѣмъ клѣветсѣ отъ
странѣ на *Македонцѣ*, яъ никакъ но ни пока-
зѣла дѣ сѣ показани тѣзи думи и по какъвъ
поводъ. За него е доста да напѣри, за какво
да поговорѣи и да обвини... защо му е дру-
гото? Трѣба нѣй да направимъ тѣзи указанія
и да посочимъ на читатели-тъ, до колко тѣзи
думи иматъ нова значеніе, което искатъ да
имъ повлиятъ.

Ако помнимъ добръ, тѣзи души са казахъ
ний-напрѣдъ, по поводъ на онакъ сирѣстность,
съ който комисіята прикриваше народный дѣла
съ съставленіе на избирателный *Повода*, тѣи
са обрѣцахъ къмъ цѣлтъ комисіи, а не къмъ
онѣзи които държахъ, тоа или онова *мѣстѣ*
за Екзарха.

Като знаеме по опитъ, че само мръснѣтъ дѣла са криятъ отъ свѣтълинъ и отъ глѣчове, и като гледахме голѣмѣтъ скръпнѣтъ на комисиѣтъ, нѣтъ свободно си искаваме опасенѣтъ за задни мисли и лопи цифрениѣ у членовеѣ ѣ. Нашѣтъ думи не бѣха едно утвърждение; тѣ бѣха едно прѣдположеніе, основано на *поведеніе*. По тѣмъ причинѣ, тѣ не можахъ да пматъ формиѣтъ на единъ силлогизмъ, както са искали на *Право*. Право ли е было това прѣдположеніе, или криво, и имамъ ли сме право да го искажемъ, за това нека говоримъ работѣтъ. Прибавеніето на *Повода* че комисиѣтъ ще ръководи съвѣщанѣтъ на народното събрание високо говори, чисти ли се били мислѣтъ на комисиѣтъ.

Спирѣнно съ това, сжщитѣ думы ся повторихъ въ единъ допискѣ отъ *Плюещъ*. Но и тамъ са отнаслхъ къмъ цѣлѣтъ комисіи, и бѣхъ за другы работы.

Обвинения ся повторихъ еще нѣколко пѣтъ и само срьщу нѣколко отъ членовѣтъ на комисіиатъ, но пакъ не бѣхъ казаны за мнѣнія нѣтъ върху *мнѣняемость* или *познѣняемость* на Екзарха, а просто което заради *пѣхнѣтъ* мнѣнія по обектацїието на народны-

тѣ работы. Пополнихъ са между комисаритѣ лица, които искахъ да заприцпаватъ вѣстникъ, да показватъ вѣстникари, да ограничаватъ печата и да налагатъ на словото съкаквы стѣсненія; зашто са намѣриши хора, които лѣзъ гледали въ очакъ и си позволявали да обсмѣждатъ дѣлата имъ. Това бѣше още по-лошо и отъ скритостѣжъ; отъ него можашъ да промѣнѣвашъ несравнено по-голямъ вредоу за народа. Да са мълчи ли и тука, когато заднѣтъ мисли и лошѣтъ намѣренія толкова силно са хвърлятъ въ очакъ? Да не говоримъ ли за тѣхъ намѣренія когато имъ са случавали да ги чуйше съ ушнѣтъ си? Въ таквѣтъ случаи ний щѣхме да бѣдемъ прѣдатели на отечеството си.

Ето въ каковы случаи съ каковы страши-
ты души. Отъ туй тѣсно зачисленіе до оуицъ,
което имъ дава *Право* има голѣмо расстройліе.
Ний никого не сме искали да кльбѣтимъ про-
тивъуспѣшщитъ нито да имъ отнемеме правото
да си казпѣтъ мнѣніята. Ний можемъ да обор-
ваме тѣзи мнѣнія, но не да кльбѣтимъ, какъто
послѣди сега *Право*, като зема думѣтъ отъ
едно мѣсто и ги прѣнася на друго, дѣло са
обращаѣтъ на кльбѣтаж.

Пий анаме, че *Македония* не е истински
на голъми хора и не са познати съг покрови-
телството на чорбаджии и владци и за това
не можем да дескаме отъ *Православия* гольми дел-
катности въ обреченията нъ къмъ неим; но се
пакъ не можемъ да не заблѣжамъ, че до сега
то са обхожди съ неим, като съ единъ служи-
тели, къмъ който трѣба да са називатъ тирѣи
мако прилича. *Православия* мисли, че на истински
на простояродіето може ли казати, какъто му
доде паузи, и да му удѣли изѣненици, когато
доиска. Благодарно ли е това? Благодарно ли
е да ниговоримъ за *Македония* слично, и да имъ
позволяваме за да спечелимъ надъ неим прѣи-
мущество и да прѣтвримъ нашиятъ мисли? *Въмъ*

са ще да бъде Екзарха пожизненъ и столъцата му въ Търново, — твърдъ добро; говорото за това въ вѣстника си и оставете съвнго да цѣли вашитъ резони. Това е вашата длъжностъ за това сте станали вѣстипкаринтъ. Но като казвате вашитъ мисли, но прѣтълкувайтъ мислитъ на другитъ, защото това не е отъ джѣпоститъ виши и на единъ почтенъ човѣкъ. Да съборимъ другичо и да стѣпимъ на него, за да са покажемъ по-високи съ това не ставаме ли голѣми, ни високи.

Право много повече говори за комунизъм. Македония из обнови въ задни мысли и повече нищо; а *Разсужденията* из направиха *кампаниите*, като и приписахъ незнакомятъ въ присвоението на черковно-народните дѣла. Защо думамъ на *Право* не сж клѣвѣта, а по-слабытъ думи на *Македония* да бѣждѣтъ смъртенъ грѣхъ? Да ли защото *Право* о привилегированъ дѣлникъ?

Пий не смо вѣщъ въ силлогизмѣтъ, и твърдѣ не разбираме тѣхнѣтъ тѣлности. За това ще си позволимъ да попитаме *Право* за едно нѣщо още, за слѣдующето: *когато осъждаме нѣмъ другитѣ за нѣщо, трѣба ли да го правимъ сами? Разсужденіята* укоряватъ конси-сіюмъ въ непослѣдователность, защото тя наврѣщени гледала на черковния въпросъ отъ историческия странъ, а на врѣмни го разглеждава и нареждава и споредъ други съврѣмнени съображенія. *Трѣба*ше, казва *Право* да *дирѣмиз* само едно нѣтъ историческия. — Твърдѣ добръ, ще кажете ний, но ний са збиркаме отрѣшеніето си да ви послушаме пакъ отъ васъ самитѣ, които по-надолу припознавате, че въ въпроса за съдающето трѣба да влязатъ и днешни съображенія и че добръ бы было да си постави това съдающе въ Цариградъ, тогавъ кою да слушаме?

Кое от двѣта да държиш и въ отноше-
ніята си къмъ черковныгѣ прѣдвѣнія да направ-
иш ли схизмъ който ни прѣдложиха, или
да пазимъ крѣпостность?

[illegible]

Реальность и шарлатанизмъ.

Какво нѣщо е реалността? Реалността не е онуй кое-то не съществува дѣйствително, не е онуй което ся не памира въ природата, не е онуй което не съществува освѣн въ образованіето ни, не е нѣщо химерическо; реалността е нѣщо което е дѣйствително, което нистина съществува, нѣщо кое-то подпада подъ чувството на човѣка. Всички-тъ ни идеи и познанія влизатъ въ насъ чрезъ чувствата ни и ся образуватъ чрезъ разумътъ ни.

Ный нма да правимъ тука метафизикъ и да доказываи какъ става това дѣйствіе; защото е доста ясно че всичкитѣ ни впечатленія тѣла отъ гдѣ да възлѣзатъ освѣнъ чрезъ капаи—тѣ на петитъхъ ни чувства и че разумъ и коѣто разгледа вътрѣ въ насъ впечатленіята на чувствата и ги приобщава на идеи. Както идеитѣ на човѣка сѣ съобразии съ външности—тѣ съществуващи въ природж—тѣ предметъ, тогазъ тѣзи идеи сѣ правы, истинны, точны, и разсѣженіята и умозаклученіята коѣто правимъ върху тѣхъ сѣ такожде правы, стига само да разсѣждаи догмично; а когато идеитѣ коѣто имамы не съществуватъ, или сѣ несъобразии съ предметъти коѣто ся цѣпиратъ вънъ отъ насъ въ природжъ, тогазъ нашитѣ идеи сѣ хымерически или кривы и заблудителны, а отъ това и разсѣженіята и умозаклученіята коѣто бы направилъ върху тѣхъ ще бѣждатъ естествено кривыи ще ны водатъ въ заблужденіе.

По, ~~като~~ всички-тъ на впечатлѣния
влизатъ прѣзъ чувствата ни и като разу-
мѣтъ ги прѣбоща въ ясни поглѣтия; то
защо въ главѣтъ на човѣчеството е по-
мало толковы и толковы хымерически и-
деи и защо толковы о то наклонно да си
мисли върхъ нѣща-та и да си съставлява
толковы кривы поглѣтия и осажденія? То-
ва дохожда най-вече отъ тамъ, защо-то
човѣкъ, има единъ способностъ която мо-
же да съставлява идеи причудливы, да си
прѣдставлява нѣща които не съществу-
ватъ или въкъ съществуватъ съвѣсно и
начо въ природѣтъ, както напирѣтъ: че
въ Индіѣ има коніе съ човѣшкы главы
или куче-та по-големы отъ биволѣ. То
дохожда ещо защото многожды впечатле-
нія-та на чувства-та не сѣ доста точны
или защото разумѣтъ не е схващалъ до-
бры отношенія които съществуватъ ме-
жду двѣ идеи.

Всички-тъ ни химерически или криви
идеи дохождат или защото фантазия-та

пи ги е приела без да размишлява да-
ли истини съществуват, или защото-
смы направили връху ищтата недостатъ-
чны наблюдения и криви разсъждения.
Тъй например за фантазиетъ: наши-тъ
бащи а и ний често въслѣвами подвиги-
тъ на народныйтъ юнакъ Крали-Марка и
върватъ или вървами че този человекъ о-
ималъ е естество выше человеческо, или
сиджъ свърх-естественъ: че е прѣкра-
кътъ отъ еднѣхъ планинѣхъ ии другѣхъ, че е
пожалъ да испива ии день по еднѣхъ бѣ-
чвъхъ вино и да въврля топузъ-тъ си отъ
100 омы на разстояние три часа далече,
Това е чиста игра на фантазиетъ, а не
идея съобразна съ реалността.

Человѣцитѣ съ неразвити умове или събѣ силѣж само фантазіѣж сѣж паклонни на такыѣж химерическы или кривы идеи. За това колко-то единъ человекъ е по-младъ, колко-то въображеніе-то му е по-силно отъ разумътъ, колко-то е ушѣтъ му по-малко развитъ чрѣвъ науката и опытытъ, толкожъ повече той има химерическы идеи и кривы понятія, толкожъ той прави по-кривы разсужденія и умо-заключенія и пада въ повече погрѣшкы. А на противъ колко-то человекъ е по-опытенъ, колко-то разсудкъ-тъ му е по-развитъ и по-силнѣтъ отъ фантазіѣж му, толкожъ той има по-точны понятія за вѣща-та, сѣди по-здорово за тѣхъ и прави

по-малко погрѣшки. Това е цяла истинна както за единъ човѣкъ тѣй и за единъ народъ. И понеже живѣемъ въ реалный животъ а не въ химерический и имамъ сношенія съ всичкиѣ сѣщества и елементи на природата, ний трѣба да познаваме нѣщата колкото е възможно точно, по-право, по-тѣй както си сѣ тѣ действително въ природата. Колкото точно познаваме нѣщата толкова по-добро употребленіе можемъ да направимъ отъ тѣхъ и колкото по-добре познаваме човѣцы-тѣ съ които сме въ сношеніе, толкова по-добре ще узнаемъ какво зло могатъ ни направитъ тѣ или какво добро.

Можемъ да кажемъ че всичкыѣ почти кавгы, раздоры, злочестины, несполу-
кы падѣтъ на челоуѣцкыѣ отъ кривыѣ
ныѣ понятіа вѣрху иѣщата и отъ кривыѣ
ныѣ сѣжденія и умозаключенія вѣрху тѣхъ.

Всякоп е заблѣжилъ въ обществото че оиъи челоуѣкъ който по-точно позна- ва иѣщата и хората той и по-здраво сѣди за тѣхъ и по-малко погрѣшки прави и много по-добър му вървят работѣтъ. Истото е и за пародитѣ: погледнатѣ про- свѣтеници и позитивни (положителни) на- роды. Англичанитѣ, Итицитѣ, Американ- цитѣ конто, като иматъ по-точни понятия за свѣтъ и като разсѣждатъ по-здраво иматъ и работятъ си много по-добър, и сравнитѣ ги съ проститѣ или распазени народы конто като незнаятъ истиннатъ стойностъ на иѣщата и на хората правятъ погрѣшки и всякога сѣ жертва на из- маманитѣ си.

Ничо прочее по-полезно, нищо по-пужно за единъ човекъ както и за единъ народъ отъ колкото да има точны понятия за нѣщата, да ги оценява тъй както си сѣ длѣтително въ природѣтъ. Всякому най-големъ интересъ е да има не погрѣшливи понятия за общества-та съ които има сношеніе въ реалниятъ и положителенъ свѣтъ; защото всякой гони постигваніето на тѣзи или онѣзи цѣль и не трѣба да чака сполукѣтъ ѝ отъ слѣд-чайтъ, но отъ здравото познаніе и разсуд-женіе на работитѣ.

Ако да бѣхъ нашиятъ идеи всякога точны и разсужденіята ни здравы, нашиятъ предпріятіа щѣхъ да бѣдѣтъ точны и сполучливы, както едно аритметическо дѣйствіе въ коего вѣсто ни дадѣтъ да умножимъ двѣ извѣстны числа едно съ друго, ако умноженіето е право, ще намѣримъ сигурно резултатъ желаемъ.

Ако Наполеонъ III бѣше уловилъ точно силы на германцѣтъ, ако не бѣше се излагалъ върху собственитѣ си силы, ако бѣше позналъ сѣществующитѣ между тѣхъ раздѣлки, тоѣ не бы обвѣлялъ войцѣ на Пруссіѣтъ и не бы докаралъ френскитѣ народѣ въ такъвѣзъ еднаго голѣмаго злочестіѣна. Много търговци, защото не сѣ познавали добри прѣдпріятіѣта въ когото влизатъ сѣ пропадали и сѣ са унищожавали. Много общества и дружества, защото не сѣ познавали точно хо-

